

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan zvečer, izimni nedelje in pravnike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželjska vsa leta 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, na jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Brezobrestno potresno posojilo.

Opozorili smo že enkrat finančno upravo, kako nekulantno se napram strankam postopa pri vračanju brezobrestnega potresnega posojila, opozorili na nedostatni prostor, ki služi za likvidacijo in pa na brezprimerno počasnost, s katero se rešujejo tozadevne prošnje in likvidirajo zneski, ki se morajo vplačati. Oglasil se je v tej zadevi tudi »Slovenski Narod«.

Ker finančna oblast do sedaj ni storila ničesar v sanacijo teh razmer ter nam dan na dan prihajajo pritožbe, ustmeno in pismeno, smo se o celi stvari natančno informirali ter se prepričali, da tu na vsak način potreba remedure. Glede nedostatnih prostorov za sedaj še molčimo, ker se nam je dejalo, da jih momentano v resnici ni dobiti, da pa se boče v tem pogledu obrnilo na boljše, ko se preseli davčni urad v nove prostore; dasi se nam ne zdi prav verjetno, da bi v celem velikem posloju finančnega ravnateljstva ne bilo dobiti v to svrhu primerno velike sobe. — Druga pa je z uradniki. To pa kar najodločneje zahtevamo, da se za ta posel nastavi toliko uradnikov, kolikor jih obseg dela zahteva. Za celo to ogromno delo, ki nikakor ne boče trajalo samo par let, temuče se utegne vleči — če se boče vlada tako krčevito držala fiskaličnega stališča — skozi celo četrtstoletje in še dalje, za celo to delo je nastavljen, samo eden in sicer najmlajši uradnik, kojemu je pridelen še popolnoma nevezban praktikant. Ni torej čuda, da rešitev prošenj za odpis posev ni dobiti od računskega oddelka. Kako nestrpno čaka marsikdo odločitve, ki je merodajna za njegovo gospodarstvo, večkrat celo življenskega vprašanja, popraševati, prositi tudi od Poncija do Pilata, a cela zadeva leži še rešena pri omenjenem uradu in debel prah pokriva dotične

akte. Po deželi neusmiljeno poje boben, rep za repom gre ubogemu kmetu iz hleva, rubežen se izvršuje brez pardona z vso strogostjo tudi tam, kjer je evidentno največje siromaštvo, najpotrebnejše orodje, prihranjeni poljski pridelki, vse se rubi — prošnje za sistiranje že započete eksekucije in za podaljšanje roka za vplačitev pa ležijo nerešene, kakor najnavadnejši, brezpomembni akti celo večnost in se živ krst ne meni za nje. Tako ravnajo z ubogim kmetom, ki je že itak preobložen z davki in drugimi dolžnostmi, in to je naravnost neodpustno. To se pravi ljudi nalašč v nesrečo pehati!

Z isto počasnostjo gre delo od rok, kadar človek pride, da plača zapadli obrok. Najprvo čakaj in čakaj v tisti beznici, da te že vse boli, in ko prideš na vrsto, to trpi zopet, predno se izračuna zapadli znesek in zamudne obresti, ter dobiš likvidirani protipis v roke. Kolikrat se človek težko odtrga od svojega posla ter hiti, da opravi svojo dolžnost, tam ga pa zadržujejo, ko je vendar dolžnost državnih uradov, iti strankam na roke, posebno če se gre za inkasiranje toliko stotisočev. Nič ni torej čudno, da kmetje robantijo in kolnejo doli pri blagajni, da se kar ogenj dela. Znan nam je slučaj, ko je neki gospod iz okolice ljubljanske zamudil vlak in vsled tega cel popoldan, ker ni prišel s tisto ominozno rudečo polo toliko časa na vrsto.

Pa da se nas ne boče napačno umelo. Mi smo prepričani, da ona dva mlada gosпода v likvidaturi potresnega posojila storita, kar je v njunih močeh, vemo tudi, da so i ostali računski uradniki z delom preobloženi, teh torej ne zadene nobena krivda in tem ničesar ne očitamo, »ultra posse nemo...« Nečuvno je pa, da se osebe tega urada v toliko ne pomnoži, v kolikor se je delo dejanski povečalo, ter da se zlasti v tem »potresnem oddelku« ne nastani več in spretnejših močij.

Znano nam je iz zanesljivega vira,

da je bila pri tem uradu pred nedavnim časom revizija po v to delégiranih višjih uradnikih c. kr. najvišjega računskega dvora na Dunaju, ter da sta ta dva revizorja opetovano naglašala, da je cel urad z delom preobložen, ter da zlasti za opravilo potresnega posojila nikakor ne zadostajo sedanje delavne sile. Tako sta govorila strokovnjaka. Znano nam je pa tudi, da se je finančno ravnateljstvo, ko se mu je pridelilo to delo, pravočasno obrnilo na finančno ministrstvo za primerno pomnožitev računskih uradnikov, da je pa finančno ministrstvo tej prošnji le v toliko ugodilo, da je dovolilo, za to ogromno delo enega celega uradnika in to najnižje vrste.

Sem pa spadajo po obsežnosti in odgovornosti tega posla vsaj trije verzirani uradniki. To delo je tako važno in glede na navedena izvajanja tako velikega pomena, da nikakor ne gre ž njim poskušati zmožnosti novo vstopivših gospodov. Finančno ministrstvo na eni strani z ukazi zahteva od podrejenih oblastij točno reševanje aktov in paznostij napram strankam, na drugi strani pa skopari z delavnimi močmi, da le-te nikakor ne morejo ustrezati zahtevam ter izpolnovati takih ukazov.

In v tem slučaju tako štedenje gotovo nima mesta, ker pri tem trpi interes strank in erarja. Prosimo naše državne poslance, naj te razmere na pristojnem mestu primerno pojasnijo in zahtevajo remeduro.

V Ljubljani, 17. aprila. Državni zbor.

Včeraj sta bili dve seji. V prvi sta govorila posl. B. Jaworski in Luksch. Prvi govori o zastopavljanju Malorusov, drugi o zahtevah kmetijstva z ozirom na obdačenje. — V drugi seji, ki se je otvorila po 5. uri zvečer, so se izvršile volitve v delegacijo in kvotno deputacijo. Nekateri nemške stranke, kakor ljudska, napredna in vsenemška so predlagale po

dr. Derschatti, da se volitve prelože za osem dni. Zbornica je ta predlog s 191 proti 62 glasom odklonila. V delegacijo so izvoljeni: Za Kranjsko dr. Šusteršič, namestnik dr. Žitnik; za Štajersko: Posch in Stürgkh, namestnik Hanisch; za Koroško: Dobernig, namestnik Tscharre; za Goriško Antonelli, namestnik Verzeznasi; za Trst: Basevi, namestnik Hortis; za Istro: Bartoli, namestnik Polesini in za Dalmacijo: Vuković, namestnik Zaffron. — V kvotno deputacijo so izvoljeni: Abrahamowicz, Fořt, Jaworski, Kaiser, Kaftan, Kramar, Menger, Povše, Schwegel in Zedtwitz. V dopisu ministrskega predsednika se je naznanilo, da so sklicane delegacije na dan 6. maja.

Atentat na ruskega ministra Sipjagina.

V torek popoldne ob 1. uri je dijak Balšanev, oblečen v oficirsko uniformo, v veži drž. sveta ustrelil ruskega notranjega ministra Dmitrija Sergejeviča Sipjagina. Morilec se je dal mirno prijeti ter je izjavil, da se je maščeval za krivične kazni, katere so začele njega in tovariše radi demonstracij v Kijevu. Minister je dvakrat smrtno ranjen ter ob pol 3. uri umrl. Sipjagin je bil rojen l. 1859. iz moskvske plemenite rodbine. Zato je napravil naglo kariero. Študiral je jus, postal sodnik, že l. 1881. je bil plemenitaški maršal ter član sodišča, ki sodi le veleizdajalce. Od l. 1888—1893. je bil guverner v Moski, postal potem pomočnik ministra državnih posestev in l. 1895. pomočnik zunanjega ministra. Leta 1899. pa je bil sam imenovan notranjim ministrom. Ruski naprednjaki so bili njegovega imenovanja veseli, a Sipjagin je bil centralist, ki je vzel zemstvo skoraj ves vpliv ter se kazal zagrizenega reakcionarca. Sipjagin je dal tudi povelje, da so se demonstracije velikošolcev zadušile z nagajkami in knutami ter da so zaprli in izgnali na tisoče dijakov. Sipjagin je bil oče brutalnostij

LISTEK.

Vrag.

Spisal Maksim Gorkij.
(Dalje.)

»Pogledal sem k Vam edino le iz dolgega časa. Jutri so — saj veste? — Trije Kralji, in nas vrage ta dan povsod pode. Na ulicah je megleno, mokro... grdo zimo smo letos imeli! In ker Vas poznam kot dobrosrčnega človeka...«

Ivan Ivanovič je osupnil! Nikdar se ni bavil resno z vprašanjem o bistvu vrage ter je čutil sedaj pri pogledu nanj, da mu je postal nekaj dolžan.

»Zelo... prijetno mi je!« reče ter se smeje v zadregi. — »Morda Vam je neprijetno tukaj na polici?! Prosim, le...«

»O, ne trudite se! Privadim se — kakor Vi — zelo hitro v vsak položaj, bodisi še tako neugoden in — nečasten.«

»Hm... zelo prijetno!« je rekel Ivan Ivanovič, a si mislil: »Ta mi pa postaja nekoliko preoduren... ali pravzaprav — predomač.«

»Zdi se mi, da ste izjavili željo, izčistiti si nekoliko srce, kaj?«

»Da... veste, človek je v kljub duševnemu napredku še vedno slab v boju s strastmi... Toda oprostite, ako sem

prav slišal, ponudili ste mi svojo pomoč k temu... podjetju?«

»Da, da, in ponavljam, da Vam rad ustrezem!«

»Ali... to je zoper Vašo posebnost?« se čudi človek.

»Eh, Ivan Ivanovič,« zakliče vrag ter se brani z roko proti taki sodbi. »Kaj, mislite, da mi moja posebnost že ni tudi postala zoperna?!«

»Tako?«

»In še kako! Celo človeku preseda delati vedno slabo in uganjati vragolije in včasih se tudi on kesa...«

»Kaj, ko bi sprejel njegovo pomoč?« si misli Ivan Ivanovič. »Vsemogočen je ter me lahko mahoma napravi popolnega. Kako bodo potem moji znanci presenečeni...«

»Recite mi tedaj, kaj Vas tlači?« sili vrag.

»Toda... ej... vidite... to mora biti zelo bolesta operacija?«

»Samo za zelo srčne, za take, katerim so čustva popolnoma in trdno prirasla v srce.«

»In jaz?«

»Oprostite, saj prihajam k Vam pravzaprav kot zdravnik, pri Vas je srce tako mehko, veste, tako... zelo... sesušeno, kakor prezrela redkvice na primer. Ako izvlečem iz njega dušeče Vas strasti,

občutili boste isto kakor občuti kokoš, če se ji izpulji perje iz repa.«

Ivan Ivanovič pomišlja ter reče črez nekaj časa:

»In... ali boste za svojo uslugo zahtevali mojo dušo?«

Vrag skoči s police na tla ter govori naglo migajoč s tačico:

»Dušo? O ne! Ne, hvala... ne potrebujem... pomislite! Kaj naj ž njo? To se pravi, oprostite mi, reči sem hotel, čemu jo potrebujem? Ah, ne to, ne to! Reči sem hotel...«

Ivan Ivanovič vidi, kako se je vrag zmedel ter se čuti užaljenega.

»Vprašal sem le zato, ker je pri Vas sploh...«

»To je bilo poprej, ko je še bilo zdravih, pomembnih duš...«

»Zdi se, da cenite mojo dušo nena- vadno nizko...«

»O ne! Toda jaz... jaz hočem biti danes nesebičen... in potem, uvideli bode- te vendar, mar ni tudi meni prijetno, videti popolnega človeka?«

»Hm... mislite tedaj, da ni bolesta, niti nevarno?«

»Zatrujem Vas, z mojo pomočjo Vas ne bo ničesar veljalo, doseči popolnost... Tedaj, ako želite, potegniva za poskušnjo nekaj iz Vašega srca?«

»No... dobro...«

»Krasno! kaj Vas najbolj otežuje?«

Ivan Ivanovič pomišlja. Zelo težko je reči, katera naših cenjenih napak nam je najdražja.

»No, začnite rajši s katero malih.«

»Meni je vse eno... s katero zapo- veste?«

Ivan Ivanovič se zopet zatopi v pre- mišljevanje. Ogledoval se je že sicer zelo pogosto po svoji duši, toda navzlic temu — ali morebiti baš vsled tega — je vladala v njej popolna zmeda; vse je bilo tam notri zmečkano, zmešano... in najsi je sedaj po njegovi vsebini še tako pridno brskal — ne more zaslediti nobenega čustva, ki bi bilo določno, samostojno, čisto drugih primesi.

Vraga je čakanje utrudilo, in predlaga mu: »Osvoobodimo Vaše srce častihlepja; saj ni pri Vas veliko...«

»Naj bo!« vzdihne Ivan Ivanovič; »iz- vlečite mi ga...«

Vrag se mu približa, prinese roko k njegovim prsim ter jo odtrga po kratkem dotiku. Ivan Ivanovič je občutil rezko, toda prijetno zabodenje, nekako tako, kakršno občutimo, če se nam potegne trnek iz prsta.

»Resnično, niti posebno bolesta ni...« reče Ivan Ivanovič olajšan. »Dovolite, kakšno pa je bilo pravzaprav moje časti- hlepje?«

(Konec prih.)

v Kijevu, kjer je bilo lani uničenih toliko mladih eksistenc. Zločin Balšaneva dokazuje samo to, kako veliko je sovraštvo ruskih revolucionarnih slojev proti birokratičnemu terorističnemu reakcionarstvu, katerega velik zastopnik je bil Sipjagin. Kroglja, ki je zadela ministra, je bila namenjena celemu vladnemu sistemu na Ruskem.

Splošna stavka v Belgiji.

Disciplina organiziranega delavstva v Belgiji je občudovanja vredna. Voditelji delavcev so ukazali, da je poskusiti najprej s splošno, a mirno stavko prisiliti vlado in njeno večino, da se reformira volilni red po želji proletarijata. Delavstvo je ubogalo. V vseh rudo- in premogokopih se je ustavilo delo. Samo v Charleroi počiva 50.000 delavcev. Po mestih ne dela nihče. V Bruslju so zaprte predilnice, vozni promet je ustavljen, velika podjetja stoje. V Gentu štrajka nad 25.000 delavcev. V Antverpah so pustili delo delavci v tabačni tovarni in v Lüttichu je štrajk splošen. Pripetilo se je zopet nekaj manjših prask, a v obče je štrajk miren. Vendar se vlada še noče udati, in ministrski predsednik je v parlamentu izjavil, da o koncesijah ni govora. Klerikalci nočejo odstopiti, kralj jih tudi noče odsloviti, zato je možno, da se že te dni mirni štrajk izpremeni v krvavo državljansko vojno.

Vojna v Južni Afriki.

Londoni listi poročajo, da je došel angleškemu ministrstvu odgovor Burav glede miru ter da se s tem odgovorom že bavi ministrstvo. Položaj je baje nadebuden. Tudi veliki nemški listi pišejo, da so se Buri glede mirovnihih pogojev zjedini. Ali je Krüger o teh pogajanj obveščen, ni znano, a skoraj ni verjeti, da bi postopali Buri brez ozira na Krügerja. V Pretoriji so imeli burski zastopniki posvetovanje z guvernerjem Milnerjem in s Kitchenerjem. Milner je burske pogoje sporočil Chamberlainu, ta pa svojim tovarišem. Lord Roberts je bil pri kralju. Nedvomno radi mirovnihih pogajanj. Angleški finančni minister je v zbornici govoril o stroških, ki jih prinese mir. Treba bo plačati nagrade in častna darila vojaštvu, vzdrževati v Južni Afriki velike čete, podpirati kolonijo ter popraviti ali na novo zgraditi farme ne le angleškim stanovnikom, nego tudi Burom, ki so bili »pogumni in pošteni nasprotniki« Angležev. Ako se sklene mir pod zadovoljujočimi pogoji, potem bo — je dejal minister — zbornica v teh stvareh gotovo ženerozna. Vojna z Buri je doslej veljala 160 milijonov funtov, a sklep miru in poravnava posledic vojne bo stala tudi še več milijonov funtov. Da se v angleški zbornici govori že o posledicah miru, je gotovo dobro znamenje, da se ustavi prelihanje krvi. Londoni listi sporočajo razne zahteve Angležev. Seveda so te zahteve le želje raznih strank, na katere se vlada ne bo ozirala, ker je to nemogoče. Gotovo je le eno: kralj se je vojne naveličal, zato se sklene mir vsekakor tudi proti volji Chamberlaina, seveda le tedaj, če bodo zadovoljni Buri.

Najnovejše politične vesti.

Narodno-politične zahteve moravskih Nemcev so formulirali moravski nemški poslanci na včerajšnjem svojem sestanku. — Glede odškodovanja občin za posle v prenešenem delokrogu je podala danes nemška ljudska stranka nujni predlog v drž. zboru. — Odstop norveškega ministrstva. Celotno ministrstvo Steen je podal odstavek. Kralj je pooblastil predsednika Berna, da sestavi novo ministrstvo. — Splošno volilno pravico v Belgiji je včeraj zavrgel ministrski svet. — Diplomatične zveze med Italijo in Švico so pretrgane zaradi znane afere italijanskega poslanika v Bernu. — Bivši srbski naučni minister Markinković je postal diplomatični agent v Sofiji. — Srbska stalna armada šteje po najnovjšem zvišanju 17.500 mož.

Dopisi.

Iz Idrije. Na dopis, priobčen v 83. številki »Slovenskega Naroda«, z dne 12. aprila t. l., izjavlja podpisani odbor, da je pevovodja idrijske narodne čitalnice gosp.

Avg. Šabec ves čas vodil petje v polno zadovoljstvo in mu nima nihče niti glede časa pri skušnjah, niti glede plačila prav nič očitati.

Za odbor narodne čitalnice v Idriji
F. Vidic, t. č. tajnik nam. **Alojzij Novak,** t. č. predsednik.

Iz Trsta. Pevsko društvo »Kolo« v Trstu je priredilo dne 13. t. m. koncert. Vršil se je ob mnogobrojni udeležbi v dvorani »Narodnega doma« v Barkovljah. Orkester pešpolka št. 97 je prav neumorno sviral izključno slovanske komade. Izmed pevskega točka je žel največ uspeha Vilharjev »Mornar« (pel g. Svetina), ki se je moral ponavljati. Tudi obe igri ste imeli dovoljen uspeh. Najbolje sta pač igrala gg. Rože in Brentka, g. Sošiču pa je nedostajalo to, da ni bil temperamenten in je pretiho govoril.

Po koncertu se je razvila prav živahna prosta zabava. »Kolo« je doseglo pač vsestranski uspeh. X.

Občni zbor dramatičnega društva.

(Dalje.)

Podpredsednik g. dr. vitez Bleiweis-Trsteniški se zahvali g. blagajniku za njegovo vzorno in požrtvovalno delovanje (Pritrjevanje) ter pravi, da odbor ne stavi glede nadaljnje usode opere nobenih predlogov, nego naj se členu društva odločijo sami. Veliki so bili boji prejšnjih odborov, da se je pridobilo slovenskemu gledališču polagoma večje število predstav, ako pa se opusti opera, se odpove društvo zopet samo onemu, kar je priborilo z največjo težavo. Vsekakor pa s sedanjimi subvencijami ni možno izhajati. Pri hrvatskem gledališču je treba ogromnih žrtev, da se vzdržijo opera, pri nas pa, kjer se vedno štredi in skrbno gospodariti, je treba le 4—5 tisoč gld. na leto več, da se razmere sanirajo. To izkazuje proračun za bodočo sezono, ki je sestavljen dvakrat, in sicer najprej za slučaj, da se ohrani le še drama ter za slučaj, da se goji poslej opera in drama hkratu.

Blagajnik g. kontrolor Fr. Rozman prečita proračun, ki se glasi:
Kar se tiče prvega, to je proračuna za dramo, moram konstatirati, da so izdatki in dohodki nastavljeni v posameznih točkah tako natanko, da se pač ničesar predrugati ni more.

Osobito kar se tiče gaž, se je ozir jemalo na mogoče višje zahteve, tako da se tu ni bati prekoračenja proračuna; druga potrebnostina je pa vstavljena z ozirrom na skušnjo preteklih pet let.

Tako so tudi nastavili pokritja nespremenljivi; kajti pričakovati je po vsej pravici, da mestna občina za slučaj, da se opera opusti, ne bode gledališču odrekla izredne podpore, temveč, da bode že zaradi amortizacije dolgov dovolila tudi še nadalje izredno podporo.

V nasprotnem slučaju pa bi tudi dramska sezona morala končati z blagajniškim primanjkljajem 2—3000 kron. A s tem bi moralo prenehati slovensko gledališče sploh.

Iz proračuna slovenske drame za bodočo sezono je razvidno, da bi se potrebovalo za gaže 23.000 K, repertoar 2000 K, garderobo 1600 K, pevce, pevke, kapelnika, dekoracije 2000 K, razno 2000 K, za amortizacijo dolgov 3742 K, zavarovalnino 500 K, izdatki torej vkup 34.842 K.

Pokritja bi pa bilo: Subvencija dežele in mesta z všteto izredno mestno podporo 26.500 K, gledališko podporno društvo 800 K, članarina 450 K, razni dohodki 200 K, dohodki 50 predstav a 140 K, znaša 7000 K, vkup 34.950 K. Ako se odbije potrebnostina v znesku 34.842 K, ostalo bi še prebitka 108 K. Zdj pridem k proračunu drame in opere.

Gaže opernih solistov proračunjene so tako, da bi pevske moči pač mogle zadostovati opravičenim zahtevam občinstva, da bi se pa končno ne moglo ustreči višjim umetniškim zahtevam našega, žalibog, že prerezajenega opernega občinstva. Tako n. pr. je za prvo pevko proračunjeno na mesec samo 150 gld. in ravno toliko za prvega baritonista in dalje za družega liričnega tenorja samo 130 gld. na mesec.

Ako se pomisli, da je dosedanja baritonist Urich, koji je bil preteklo leto angažiran na lvovski operi z mesečno gažo 300 gld. — imel 200 gld. mesečne gaže in da pri nas v obče ni ugajal, potem si lahko mislimo, da se tudi z mesečno gažo 150 gld. ne bo moglo dobiti kakega posebnega umetnika.

Proračun slovenske drame in opere za sezono 1902/1903 pa izkazuje: a) Gaže za opero 21.000 K, b) za dramo 23.000 K, c) repertoar 4000 K, d) garderoba 1600 K, e) razno 4000 K, f) amortizacija dolgov 3742 K, g) zavarovalnina 500 K, vkup 57.842 K.

Dohodki pa: Redna subvencija dežele 12.000 K, redna subvencija mesta

12.000 K, izredna subvencija mesta 6000 K, prispevki gledališkega društva 800 K, članarina 450 K, razno 2000 K, 85 predstav a 170 K, znaša 14.450 K, vkup 47.700 K. Ako se od izdatkov per 57.842 K odbijejo dohodki per 47.700 K, izkaže se primanjkljaj 10.142 K.

Končno naj bo še omenjeno, da so proračunjene gaže minimalne in da bi se, kar se opere tiče, pri istih moralo prej kaj dodati kakor pa prištediti. Pri ostalih točkah potrebnostine se je pa še nekoliko manj proračunalo, nego se je letos faktično izdalo.

Ravnatelj Fr. Gerbić meni, da bi se Slovenci morali s sedanjo višino svojega gledališča zadovoljiti, kajti s sedanjimi dohodki se itak delajo čudeži. Dvornega gledališča v Ljubljani ne moremo imeti. Neprestanemu pritiskanju raznih členov, itd. mora biti konec, ali pa se vse neha.

Ravnatelj g. Pirc pojasnjuje, kako se je napravil dolg, ki znaša okoli 20.000 K. Novo gledališče je bilo skoraj brez vsakih sredstev. Bilo je skoraj nogo, a dramatično društvo je bilo ravno tako, brez inventarja, brez garderobe, brez knjižnice. Odbor je moral vse drago kupiti, nabaviti garderobo ter izdati za dekoracije več tisoč gld., za katere je dal potem deželni odbor le beraških par sto gld. Nemški ravnatelj živi faktično od naših dekoracij, saj bi z deželnimi večkrat niti igrati ne mogel. Gledališče je tudi slabo zidano, ker ni pripravno za narod, nego bi k večjemu zadoščalo aristokratskemu življu. Ob nedeljskih predstavah ima gledališče vselej okoli 200 K izgube, ker za narod ni prostora. To je v desetih letih 6000 gld. izgube! Dežela pa tudi še sicer z eno roko daje, z drugo pa jemlje, ker se ji morajo lože plačevati, tako da deželna subvencija v resnici ne znaša niti 3000 gld. Zato pa je resnica, da je čudež, da se je napravilo tako malo dolga in da se je vzdržala opera doslej. (Odobranje.) (Konec prih.)

Izpred sodišča.

Jurist Karol Lehrman, bivši »Dančar«, rojen leta 1880. v Beljaku, doslej nezakovan, je stal radi znane tatvine včeraj pred sodniki. Dne 18. prosinca je prišel k ženi nekega starinarja iz Florijanske ulice ter ji hotel prodati neko knjigo. Žena ni hotela knjige kupiti. Vsled tega je izjavil Lehrman, da bode počakal na njenega moža. Čakal je dlje časa. Med tem, ko je žena šla parkrat vun, da bi za večerjo zakurila, je pa vzel Lehrman iz nezaklenjene »Wertheimerice« okroglo svotico 190 K. Denar je potreboval ravno za maskarado. Pregovoril je nekega igralca, naj mu preskrbi masko Fausta za dotično veselico. Plačal je v garderobi 5 gld. Za 3 gld. 50 kr. pa je kupil šopkov in se prav izborno zabaval. Po maskaradi so šli v kavarno. Tu je plačeval za pelinovec in cigarete. Potem so šli v neko gostilno na zajutr. dalje v Perlesovo krčmo in končno v Švicarijo. Tako je srečno večino denarja zalumpal. Zagovarjal se je s tem, da je duševno bolan, psihopatičen in v momentani zmešanosti delikt storil. Gosp. jurist Svetek je tudi povedal, kot priča zaslišan, da je zapazil na tožencu večkrat simptome jako konfuznega človeka. Tudi tožencev brat izpove jednako in pripoveduje slučaj, v katerem je toženec docela kakor blaznik nastopal; nobenega ni hotel več poznati, vsak mu je bil sovražnik in prosil je le za mir ter se bal pred smrtjo, ki ga je baje po njegovih fantazijah povsodi zasledovala. Le težko ga je brat ubranil samomoru. Vkljub tem lastnostim, katere je toženec menda podedoval od svojega dolgo časa v blaznici interniranega očeta, so pa izvedenci izjavili, da je mogel y trenutku zločina biti popolnoma pri zavesti, ker se ve natanko na vse spominjati, kar se je takrat zgodilo. Sploh je čudno misliti, da bi se na vse spominjal, le na moment tatvine ne. Ko je toženec prišel k igralcu g. L... u z denarjem, ga je ta šaljivo vprašal: »Katerega si pa ubil?« Nato je povedal, da je dobil denar iz posojilnice. Vse to izključuje blaznost v odločilnem trenutku in sodni dvor ga je tudi obsodil na štiri mesece težke ječe s postom vsakih 14 dni, na plačilo stroškov in odškodnine.

Mirna katoliška vest. Med preprostim ljudstvom cirkulirajo besede, koje so same na sebi grde in kaznjive, koje se pa mora mileje soditi, ker jim ljudstvo ne daje tistega pomena, ki ga imajo v ustih izobraženca. Zato je tudi le nesrečni slučaj, če se dvigne proti kakemu človeku, ki je rabil tako, njemu nerazumljivo besedo v razburjenosti, tožbo radi »motenja verec«. In čudna mora biti vest takega »katoličana«, ki toži razburjenega človeka vsled take besede, ki se jo sliši vsak dan tisočkrat med ljudmi, ki niso bili deležni izobrazbe. — 2. svečana je bil leta 1876. rojeni zidar Janez Prepeluh iz Bizovika v gostilni »dobrega katoličana« Erbežnika. Prepeluh je bil po izjavah prič tako pijan, »da je bila vsa kamrica njegova«, in je pričel razgrajati in naposled vsled vmešanja krčmarja tudi na omenjeni način vletiti. Kaj pa g. Erbežnik? Hitro je tekel pijanca zatoži!... Njegova »kato-

liška vest« je sedaj pač mirna in naravnost v nebesa bode zletel svoj čas za to dejanje: Erbežnik je izpovedal, da ima toženec o verskih stvareh »zelo kosmato vest«. Na vprašanje, zakaj, pravi: »Ker ne obiskuje redno krščanske nauke«. Drugi Bizovičani pa tudi ne obiskujejo krščanske nauke vedno in zato pravi sodnik: »Potem imate pa vsi kosmato vest!« — Značilno je tudi, da je župnik sam izjavil, da izpolnjuje toženec svoje verske dolžnosti redno. Zagovornik dr. Tekavčič (Erbežniku): »Vi ste bili zato jezni, ker se je že drugje napik«. Sodni dvor je stal menda na istem stališču in oprostil je toženca popolnoma. Zdj ostane pobozni Erbežnik — s kosmato vestjo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. aprila.

— Trije škofje v Trstu??

»Soča« piše: Dolgo časa je čakala tržaškopoperska škofija, da dobi novega škofa. Slednjič, po preteku več kot pol leta, pa je bil imenovan škofom monsign. Nagel, Nemeč. Škofija ima torej svojega vrhovnega poglavarja. Ali nekaj posebnega se drži tega imenovanja. Nagel je prišel naglo po smrti kardinalovi in ž njim se obeta še nekak podškof za Slovence; ker pa hočejo tudi Lahi, v znamenju jednakopravnosti, podškofa zase, se obetajo sedaj naglo za Trst trije škofje. Nagel bi bil oče, slovenski podškof pohleven in poslužen sin, laški podškof pa duh. Duh je, ki oživlja, in z duhom laškega podškofa bi oživljali očeta Nagla, da bi vodil škofijo tako, kakor hočejo tisti, ki se skrivajo za duhom... Kar se tiče Slovencev v tržaško-koperski škofiji, pa treba pibiti (v čast katoliški cerkvi!), da tem Slovincem je precej vse jedno, koga postavijo za škofa v Trstu in koga za podškofa. Nagel prihaja v Trst pod avspicijami, katerih Slovenci niso veseli, in torej v njem ne bodo gledali škofa, ker jih tudi ne razume ne on njih, ne oni njega, podškof pa, ako bo Martellanz ali kdo drugi, bo moral služiti Lahom v preganjanje Slovencev — torej nič za nas! Slovensko ljudstvo v tržaško-koperski škofiji je postalo docela apatično ter mu je vseeno, ako postavijo v Trstu tri škofe ali pa nobenega! To ljudstvo ve, da s škofijskega sedeža v Trstu nima pričakovati nikdar več ničesar dobrega. Zato pa obrača hrbet latinizatorjem in polasčevalcem, svojim sovražnikom, kateri prihajajo nad njega v znamenju križa, ter s Kristusovimi besedami na jeziku ropajo našemu ljudstvu materno govoro! Proč od njih — je zaklicalo ljudstvo, in ta klic ga prevzema bolj in bolj od dneva do dneva, dokler ga popolnoma ne prevzame. Sedanja igra s škofi v Trstu pač popolni mero tako, da prekipi... Daleč proč od svojega poklica se oddaljuje katoliška cerkev, ker jo preveva preveč politika in premalo skrb za pravi blagor vernikov, v naših deželah pa je že tako odtujila svojemu poklicu, da je postala deklaracija politik! — Slovenci v tržaško-koperski škofiji so opravičeno naveličani, biti zapostavljeni v bogoslužju ter gledati, kako se širi polasčevanje iz cerkve, — zategal pa naprej za Ricmanjci! Mera je polna. Najprej po začrtani poti tje, kjer se sveti sveta Božja beseda, pravi Kristusov nauk, v naših zvokih! Škofov, ki ne poznajo niti besede slovenske, ali koadjutorjev s slovensko besedo na jeziku ali s trupom v srcu Slovenci ne pripoznavamo svojim poglavarjem. Govorili so že v Ricmanjih, v Rojanu, naj govorijo še drugi! Primorje se ne sme potujčiti, najmanj pa v znamenju križa katoliške cerkve! Proti temu se bomo borili z vsemi silami.

— Občinske volitve v Radečah.

Ko je klerikalna stranka pri zadnjih občinskih volitvah v Radečah v vseh treh razredih propadla, udarila je na svoj pritožni boben in na vse grlo oznanjala, da so volitve neveljavne in da jih bo vlada uničila. Stari, klerikalni občinski odbor se je seveda popolnoma zanesel na nezmotljivega dr. Šusteršiča in hitel s pripravami na nove občinske volitve. Zahteval je večkrat sejo z dnevnim redom »imenovanje častnih občanov«. Kar celo vrsto častnih občanov so hoteli vrli klerikalci imenovati, da si ž njimi zagotove večino pri volitvah. Častno občan-

stvo je največje odlikovanje, ki ga more kaka občina podeliti, a klerikalci so hoteli imenovati za častne občane ljudi, ki nimajo niti senice zasluge za Radeče. Prvo sejo, v kateri so klerikalci hoteli vsiliti svoje častne občane, so trije napredni odborniki razgnali, dve uri pred drugo v isti namen sklicano sejo pa je prišel odlok c. k. r. deželne vlade z dne 13. aprila t. l. št. 5946, s katerim odlokom je vlada potrdila občinske volitve, oziroma pri istih izvoljeni napredni občinski zastop. S tem so klerikalni »častni občani« splavali po vodi. V Radečah se začne nova doba. Klerikalnemu zmaju je odklenalo, in upamo, da za vedno, kajti novi odbor stori gotovo vse, kar je možno, da povzdigne prijazne Radeče.

Mestna elektrarna ljubljanska. Uradovanje pri mestni elektrarni je po preteku treh let pokazalo, da je za razne slučaje potreba jasnih določil. Zaradi tega se je občinski svet v zadnji seji posvetoval o določitih o dobivanju električnega toka iz ljubljanske mestne elektrarne. Istodobno odobril je občinski svet tudi nov cenik o prejemanju električnega toka. Priklonjenih je sedaj že čez 4000 žarnic, dočim električna železnica porabi sama 180—220 amperov. Novi naročniki rapidno naraščajo, ter se skoro vsak mesec instalira 80 do 120 novih žarnic. Že v bližnji prihodnosti se bode elektrarna najbrže morala razširiti. Po novem ceniku znaša cena za uporabo 100 vatov in jedno uro (hektovatsko uro) v razsvetljavne namene 7 do 4 vinarje. Dokler se instalacija v letu ne rabi več, kakor povprek 500 ur, znaša cena za hektovatsko uro 7 h; če presega čas porabe 500 ur, znaša cena 6 h, če pa presega čas porabe v letu 1000 ur, se cena za hektovatsko uro, kar jih je čez 1000, zniža na 4 h. Jedna ura svetljenja stane torej (do 500 ur na leto) za 5 svečno žarnico 1-54 h, za 10 svečno žarnico 2-52 h, za 16 svečno žarnico 3-92 h in za 25 svečno žarnico 6-16 h. Množina uporabljenega električnega toka se določuje mesečno po elektroštevcih, katere mestna elektrarna posojuje konsumentu proti neznatni najemnini. Pri malih konsumentih, pri katerih se da ceniti čas, ko se rabi luč, se cena električnega toka tudi lahko pavšalira. V prostorih, službeih izključno le za stanovanjska, se plačuje za vsako instalirano žarnico s svetljivostjo 5 norm. sveč na leto 10 K, za žarnico 10 norm. sveč 14 K, za žarnico 16 norm. sveč 20 K in za žarnico 25 norm. sveč 30 K na leto. Za prodajalnice, pisarne, stopnjišča, gostilne itd. določen je poseben cenik. Mestna elektrarna oddaja tok celo leto po dnevu in po noči. Instalacije pri zasebnikih se izvršujejo izključno po organih mestne elektrarne na stroške naročnikov.

Mešanec med Ljubljano in Mariborom. Po listih je krožila vest, da namerava južna železnica opustiti mešanec, ki vozi med Ljubljano in Mariborom ter ga nadomestiti s pošt-nim vlakom. Kakor nam poroča zborniški svetnik g. Fr. Hren, ki se je v tej zadevi informiral pri generalnem ravnateljstvu južne železnice, je ta vest, ki so jo graški listi prvi prinesli, neosnovana, in torej ostane sedanji mešanec.

Na Selu pri Bledu se snuje bralno društvo »Straža«, kateremu je pristopilo že blizu 30 udov. Ob novem letu je bila istotam ustanovljena kmetijska podružnica, ki zdaj zida novo poslopje. Le tako naprej!

Ustanovitev meščanske šole v Postojini rešujejo naše šolske oblasti s čudovito hitrostjo. Velike pregla-vice jim je delalo vprašanje, kako naj se šola postavno ustanovi. Ko je lansko leto deželni zbor velikodušno in soglasno sklenil, plačevati učiteljstvo te šole iz deželnošolskega zaklada, preteklo je veliko mesecev zlatega časa, predno je c. k. okr. šolski svet v Postojini na podlagi zanesljivih informacij, ki so prišle od višjega mesta, sklenil ustanoviti meščansko šolo v Postojini. Stvar se je predložila c. k. deželnemu šolskemu svetu v potrditev, kjer so po preteku nadaljnjih 6 mesecev srečno spoznali svojo zmotno ter sklep razveljavili. Sedaj stojimo tam, kjer smo bili pred enim letom, in če nas Bog in baron Hein ne obvarujeta nadaljnjih zmot, letos meščanske šole ne bo. Prosim bo

pač treba barona Heina, da priskoči svojim podrejenim uradam, kakor tudi Notranjem na pomoč, da bo mogoče prvi razred meščanske šole v Postojini že letos otvoriti.

Električna železnica Lipnica-Arvež-Lučane se je začela graditi dne 15. t. m. Ista bo nadomestovala železnico, ki so jo že omenjeni trije trgi nad 20 let gradili na — papirju.

Glas iz občinstva. Piše se nam: Večkrat prebiva umobolni Janez Glinšek, iz Klanca pri Šmarju, tu na Zaloški cesti. Dotični je bil eno leto na Studencu, a ker se mu je izboljšalo, so ga odpustili. Bolezen ga pa po preteku treh let zopet vedno huje napada. Drži se tu na Zaloški cesti, gre domu, a zopet pride. Da je jako nevaren, vidi se iz tega, da preti tudi z nožem, če mu kdo kaj reče, ker dela pri hiši škodo, zažiga papir in vrže v stran. Kako lahko bi se zgodila ta ali ona velika nesreča. Dva zdravnik sta ga že spoznala za nevarnega, jeden je dal tudi spridevalo, županstvo v Šmarju je že prosilo, da bi ga sprejeli zopet v blaznico, tudi tukajšnji magistrat je spoznal to potrebo, a revežu so vrata v blaznico zaprta, češ, ni prostora in ga ni. Ali misli vodstvo blaznice res tako dolgo čakati, da nam Glinšek tukaj ali doli doma posadi rudečega petelina na streho, ali da koga usmrti? Vodstvo zavoda za blazne je odločno zoper sprejem in pravi, naj mu doma dajo varuha. A kako je na njegovem domu? Oče in mati sta dninarja, torej morata trdo delati, da si prisluzita vsakdanji kruh, kako bi mogla tedaj še varuha plačevati? Ker tako ne more dalje biti, prosim se sl. magistrat ali slavni deželni odbor, da se temu odpomore.

Silovita natakariča. Marija Anžuz iz Gradca je služila le dva dneva v K...ovi gostilni v Slomškovi ulici, pa je spravila vso hišo pokoncu. Včeraj je bila odpuščena, ker je ponoči skrila v svoji spalni sobi vojaka pod žimnico svoje postelje. Šla je iz službe, vzela pa s seboj tudi denar, ki ga je skupila. Našli so jo popivati v Marovtovi gostilni. Odvzeli so jej denar, kolikor ga je še imela in so jo aretovali. Stražniku se je uprla, mu hotela vzeti sabljo in ga suvala. Nekemu vojaku, ki je prišel stražniku na pomoč, je izdrila iz nožnice bajonet. Na magistratu je razbijala in ubila v zaporu vrč za vodo in šipo na oknu. Tudi ječarja, ki jo je prišel miriti, se je lotila in mu raztrgala suknjič.

Vojaka napadel je na Rimski cesti brezposelni F. St. Imel je poprej ž njim prepil. Ko je prišel vojak mimo Paichelnovega vogla, ga je St. udaril s kamnom po glavi in zbežal. Vojak je na glavi ranjen.

Gostilno „Pri Ribiču“ na Dolenski cesti št. 4 je prevzel g. Makso Lavrenčič. Opozarjajoč na njegov in-serat pripominjamo, da je pri ti gostilni jako lep, senčnat vrt in kaj pripraven prostor za balincanje. Iz mesta se bodo posebno izletniki radi ustavljali v tej prijazni gostilni, zlasti še, ker je že oseba g. Lavrenčiča jamstvo, da bo skrbljivo za pristno pijačo in okusna jedila.

Najnovejše novice. Dinamitna eksplozija se je prigodila v takozvanem Matildinem rudniku v Mosteh. Sedem delavcev je hudo razmesarjenih. — Predsedstvo Jockey-kluba je odstopilo zaradi znanih igralnih afer v istem. — Shod nemških meščanskih učiteljev se vrši o binokostih v St. Hipolitu. — Žrtva svojega poklica. Ravnatelj badenske društvene banke je ustrelil sodnika Beckerja, ki je vodil neko preiskavo pri tem zavodu. — Nezgodna italijanskega kralja. Kralj je na lovu padel ter si poškodoval nogo, da mora ležati. — Prepovedano nabiranje za papeža. Ruska vlada je prepovedala nabirati denarne prispevke za neki papežu za njegov jubilej namenjeni dar. — Lord Wolseley je danes zapustil Afriko ter se vrača v London.

Društvo čeških žurnalistov v Pragi obhaja ta mesec 25letnico svojega obstanka. Društvo daje bolnim, ostarelim žurnalistom podpore in njih vdovam in sirotam penzije. Doslej se je izplačalo na podporah 93.959 K 54 h.

Prijetni občinski zapori na Gornjem Štajerskem. Ni še

dolgo temu, da je v nekem ondodnem zaporu zgorel jetnik, potem zopet so zaprli ugodnega posestnika, ker se je bil malo napil, a so ga drugo jutro mrtvega našli. Sedaj pa se poroča, da je v Mürzzuschlagu v občinskem zaporu neki postopač v pijanosti — imel je celo čutaro žganja! — kadil (!) ter zapalil slamnico. Našli so ga nezavestnega v dimu.

Policijst napadel igralke. Minoli petek ponoči je policijski agent Jaschi v Miliju vdrl v stanovanje igralke gospe Zavoni-Martini, katere mož je odpotoval v Koper. Policijst je gospo nagovarjal k brezstidnostim ter ji ponujal celo denar. Nato je hotel doseči siloma svoj namen. Gospa se ga je branila obupno. Ker so v isti sobi spali otroci, ki so se prebudili, so začeli otroci jokati. Nato je policijst pobegnil. Gospa ga je naznanila policiji in sodišču. Nesramnež je odpuščen iz službe.

Samomor dunajske pisateljice Antonije Baumberg. Pisateljica Antonija Baumberg, z družinskim imenom Kreimel, se je ustrelila na Dunaju v svojem stanovanju pred zrcalom v spalni sobi. 42letna, občeprijubljena gospa je ena najbolj znanih dunajskih pisateljic ter je spisala mnogo novel in dram, izmed katerih so se igrale s prav lepim vspehom »Liebesheirath«, »Trab-Trab«, »Das Kind« in »Familie Bollmann«. Te igre so bile tudi dolgo časa na jubilejskem gledališču na stalnem repertoarju. Že lansko leto pa je predložila g. Baumberg nemškemu ljudskemu gledališču tri enodejanke, ki so prišle pred kratkim na vrsto; a imele niso posebnega vspeha; drugič so se predstavljale pred — prazno hišo. Zato je tudi gledališki ravnatelj postavil igrice v repertoarja. G. Baumberg, ki je živela v slabih gmotnih razmerah ter je pričakovala tudi v tem oziru velikega vspeha svojih enodejank, je bila tako obupana, njena čast tako užaljena, da se je radi tega usmrtila. Nesrečna samomorilka je bila omožena z uradnikom Kreimljem, a je preživljala rodbino v večji meri — sama.

Vsa vas zgorela. Vas Stanovice pri Marijinih toplicah je skoraj popolnoma pogorela, kajti ostale so le 3 majhne hišice. Požar je bil čin maščevalnosti. Neka še ne 15 let stara dekla Marija Schön je hotela pred svojim časom ostaviti službo pri kmetu Köhlerju. Ker je Köhler ni hotel odpustiti, se je maščevala med njim s tem, da mu je zažgala kozolec. Vsled viharja pa se je požar hitro razširil ter uničil malone vso vas. Požigalka je svoj zločin že priznala ter je zaprta.

Morilka dveh otrok. Iz Budimpešte poročajo, da je v Bajni dekla Ana Pavkal umorila dva otroka. Stariši otrok, trgovec Gessler in žena, sta ji naročila, naj otroka, ko se zbudita, obleče in pripelje za njima k sosednji družini. Ko je dekla oblačila dečka 15 mesecev starega, ga je sestra sunila za šalo, in je deček padel z mize ter se ubil. Dekletce, staro 3 leta, je začelo jokati in vpiti: »Ti si kriva! Bom že mami povedala!« Prestrašena dekla je vzela nož in prerezala dekletu vrat, nato pa vrgla obe trupli v vodnjak.

Njuhanje. Njuhanje se zopet razširja kot moda. Njuhala je kraljica Viktorija, njuha Leo XIII., zdaj je prišlo na dan, da na skrivnem njuha tudi kralj Edvard VII. Najiminennejši firmi za njuhalni tobak — Fribourgova in Frayenova na Angleškem — dobavljajo že 200 let blago angleškemu plemstvu. Ravnokar baje Angleži strastno njuhajo, ker se je njih lotila burska influenza.

Društva.

„Slovensko planinsko društvo“ priredi v soboto, dne 19. aprila v spodnjih prostorih »Narodnega doma« predavanje, in sicer bode predaval g. Anton Gregorec o »grafičnih umetnostih: o avtotipiji in cinkografiji« ter pojasnjeval to z različnimi izdelki in ilustracijami. Ker se je gospod Anton Gregorec lansko leto večal v tej stroki v Monakovem in Frankobrodu, opozarjamo na to zanimivo predavanje p. n. člane in prijatelje društva, osobito pa one, ki se bavijo s to stroko. Začetek ob 8. uri zvečer.

Kranjska skupina prvega splosnega uradniškega društva in pa tukajšnje hranilo in posojilno uradniško društvo imata svoj letošnji redni

občni zbor v soboto dne 19. t. m. ob 7. uri zvečer v Hafnerjevi pivarni na Sv. Petra cesti. Po zborovanju je zabavni večer, pri katerem sodeluje oddelek ljubljanske civilne godbe.

Književnost.

Schematismus des landtäflichen u. Grossgrundbesitzes von Kärnten und Krain — je naslov knjigi, ki je izšla v zalogi Leopolda Weissa na Dunaju ter stane 5 K. Zlasti kmetijskim in obrtnim krogom bo ta knjiga dobro služila, saj je ž njo ustrezno stari želji, da bi se sistematično uredile vse v deželni deski vpisane graščine in posestva. Knjiga je sestavljena po uradnih podatkih in je torej zanesljiva. Iz nje se lahko natančno izve ime vsacega posestva in ime lastnika, poleg tega pa tudi zemljepisna in politična lega posestva, obseg, čisti dohodek, razne obrti itd. Knjiga je prav praktično sestavljena. Iz nje smo izvedeli, kako razmeroma ogromno mnogo posestev je na Kranjskem last »mrtve roke«. Ni čuda, če poljedelec beži v Ameriko!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 17. aprila. V današnji seji sta najprej ministra Hartel in Spens odgovarjala na razne interpelacije, na kar se je nadaljevala razprava o proračunu finančnega ministrstva. Govorili so doslej finančni minister in poslanca Conci in Rieger. Seja traja še. Koncem razprave izročita Derschatta in Hofman-Wellenhof nujni predlog zastran odškodovanja občin za opravila v prenešenem delokrogu. Ta predlog pride jutri na razpravo.

Dunaj 17. aprila. Nemški nacionalci so se odločili za revolverpolitiko v obliki nujnih predlogov, zajedno pa so določili pogoje, pod katerimi opuste to politiko. Kravja kupčija mej ministrskim predsednikom Körberjem in nemškimi nacionalci se začne danes popoldne.

Dunaj 17. aprila. Afera Wolf-Schalk je prišla v tek. Wolfova svedoka sta posl. Schreitter in tajnik vsenemškega društva Stransky, Schalkova svedoka sta poslanca Kittel in Malik. Dr. Schalk je izjavil, da ne smatra Wolfa sposobnim, zahtevati in dati zadoščanja, sicer pa da se podvrže izreku častnega sodišča. Afera utegne imeti tudi politične posledice, čuje se namreč, da hočejo poslanci Eisenkolb, Kliemann in Kutscher izstopiti iz Schönererjevega kluba.

Dunaj 17. aprila. Zdej se je oglašil tudi posl. dr. Rizzi in je predlagal, naj se od vlade vedno protežiranemu Pulju da tri milijone kron v asanačne namene.

Bruselj 17. aprila. Mir ni bil kaljen. Delavstvo se ravna po navsvetu svojih voditeljev in se vzdržuje izgrediv. Število štrajkujočih delavcev presega v Bruslju samem 60.000 moških.

Bruselj 17. aprila. V včerajšnji seji parlamenta se je začela razprava o reviziji ustave. V imenu klerikalcev je bivši ministrski predsednik Beernaert izjavil, da klerikalci ne privolijo v uvedenje jednake volilne pravice. Liberalni in socialnodemokračni govorniki so se sklicevali na to, da je Belgija vseskoz industrialna država in ker spada jedro prebivalstva delavskemu stanu, naj se delavcem da tudi tista pravica, ki jo uživajo drugi. Tudi so vladi ostro očitali, da kompromitira kralja, ker na jedai strani pravi, da je razpuščenje parlamenta pravica krone, na drugi strani pa ovira krono, poslužiti se te pravice.

London 17. aprila. Vlada je v devetih grofijah na Irskem razglasila izjemno stanje in pomnožila posadke, ker je irsko gibanje v zadnjem času postalo tako, da se je bati revolucije.

London 17. aprila. Oficiozno se razglša, da so vesti glede mirov-nih pogajanj mej Angleško in mej Buri deloma neosnovane, deloma celo velik »švindal«.

London 17. aprila. Angleško vojno sodišče je burskega voditelja Kruitzingerja popolnoma oprostilo.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
 Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Gastein, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Hebr, Franzove vane, Karlove vane, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Prage, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kobevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10 uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m dopoldne, ob 5. uri 10 m zvečer in ob 9 uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Išče se malo rabljen aparat za izdelovanje sodovice novejšega sistema. (909-2)
 Kje? pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Zasluzek.

Trgovci, zavarovalni nadzorniki, agentje, sploh vsi, ki reflektirajo na postranski zaslužek od 5 do 10 kron na dan, naj dološijo svoje naslove pod „O. R. 12“ poste restaute, Brno, Moravsko. (860-4)

Deklica

ki je dovršila osem razredov in je zmožna slovenskega in nemškega jezika, želi takoj vstopiti v kako prodajalno kot učenka.
 Ponudbe pod šifro: „št. 190“, poste restante, Domžale pri Kamniku. (922-1)

Spretnega sollicitatorja

sprejemem s 1. majem t. l. za notarijat v Trebnjem.
 Dr. Andrej Kuhar
 c. kr. notar v Žužemberku. (914-2)

V gostilni na Žabjaku št. 3 vsako soboto godba s plesom.

Priporoča se Neža Čarman
 gostilničarica. (920)

Rokavice

iz tkanine, glacé in pralnega usnja dobre vrste
 kakor tudi (2626-40)

kožice za snažiti v različni velikosti po nizki ceni pri Alojziju Persché Pred škofijo 22.

Na novo opravljeno Ribču' gostilno pri

na Dolenjski cesti hiš. šte. 4 sem prevzel in jo otvorim z dnem 20. t. m.

Prijetni gostilniški prostori in krasen vrt so cenjenim gostom na razpolago kakor tudi prostor za igro na kroglice »balin«.
 Točil bodem le najboljše, garantirano pristna vina in izborno pivo, ter skrbel za postrežbo ukusnih jedil, mrzlih kakor tudi gorkih.
 Zagotavljam nizke cene in točno postrežbo vabim slavno občinstvo iz mesta in dežele k prav pogostemu obisku ter bilježim
 Z velespoštovanjem
Mažse Laurenčič. (923-1)

Učenca

sprejme (919-1)
M. Podkrajšek, brivec.
 Sv. Petra cesta šte. 35.

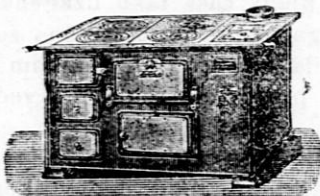
trgovski pomočnik

vešč špicerijske, manufakturne in železninske stroke, se sprejme.
 Kje? pove **Karol Planinšek**, trgovec, Ljubljana, Dunajska cesta. (880-3)

Premier-kolesa 1902

Najstarejša, Velezanimiva in najboljša izpričana znamka fina oprema
 Ceniki gratis. Ceniki franko.
Premier-Werke, Eger (Češko).

„Triumph“ štedilna ognjišča

za domačije, ekonomije, restavracije, zavode itd. Priznana izborna fabrikat. Jako veliko se prištedi na kurjavi. (780-5)
 Dobiva se v vsaki večji železninski trgovini.
Tovarna štedilnih ognjišč „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
 Wels na Gorenje Avstrijskem.

Hôtel Štemarje

v Škofji Loki. (871-2)
 Odprt od 1. aprila do 1. novembra.

Lepe, zračne sobe. Izvrstna kuhinja in pijače. Pasljiva postrežba. Omnibus pri vsakem vlaku celo leto. Vozovi (eno- ali dvouprežni) za poslovno vožnjo po okolici. Cene zmerno.

Sol za želodec

Julija Schaumann-a, deželnega lekarnarja v Štokeravi je pri pokvarjenem prebavljanju in zoper želodčne bolezni že veliko let izpričan dietetičen pripomoček.
 Dobiva se v vseh renomiranih lekarnah avstrijske države.
 Cena 1 zavitku 75 kr. (2755-3)
 Po pošti se razpošilja, če se naročita vsaj najmanj 2 škatljici, po poštenem povzetju.
 Glavna zaloga: Deželna lekarna Julija Schaumann-a v Štokeravi.

glavno zastopstvo za Kranjsko

gosposdu Franu Rojniku v Ljubljani, Pred škofijo šte. 21
 in prosimo, naj se vsakdo v zavarovalnih zadevah obrne z zaupanjem na g. **Fr. Rojnika.**
„CONCORDIA“
 liberško-brnska vzajemna zavarovalnica.
 Generalno zastopstvo na Dunaju. (869-2)

Umri so v Ljubljani:

Dne 14. aprila: Anton Roth, zasebnik, 76 let, Gosposke ulice št. 10, ostarelost.
 Dne 15. aprila: Mihael Leben, delavec, 81 let, Opekarska cesta št. 14, pljučnica.
 V deželni bolnici:
 Dne 14. aprila: Marija Jeran, gostija, 74 let, jetika. — Fran Dolenc, delavec, 37 let, prisad.
 V hiralnici:
 Dne 14. aprila: Uršula Papež, gostija, 91 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-3 m. Srednji krašni tlak 736-0 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
16.	9. zvečer	734.2	9.0	sr. sever	oblačno	
17.	7. zjutraj	734.2	8.4	sl. vzhod	oblačno	2.2 mm.
	2. popol.	734.0	15.0	sl. svzhod	pol.oblač.	

Srednja včerašnja temperatura 10.1°, normale: 9.8°.

Dunajska borza

dné 17. aprila 1902.

Skupni državni dolg v notah	101.65
Skupni državni dolg v srebru	101.40
Avstrijska zlata renta	120.35
Avstrijska krona renta 4%	99.50
Ogrska zlata renta 4%	120.—
Ogrska krona renta 4%	97.60
Avstro-ogrsko bančne delnice	1600.—
Kreditne delnice	874.50
London vista	240.50
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.37 1/2
20 mark	23.46
20 frankov	19.08
Italijanski bankovci	93.45
C. kr. cekini	11.28

Zahvala.

Povodom vsem nenadne smrti našega preljubljenega sina, brata in strica, gospoda

dr. Franceta Šumarja

odvetniškega koncipijenta

čegar zemski ostanki so se prepeljali iz Loke pri Zidanem mostu k Sv. Vidu in včeraj ob 5. uri pop. na tukajšnjem pokopališču k večnemu počitku položili, smatramo za svojo dolžnost izrekat vsem ljubim prijateljem in znancem svojo najiskrenejšo zahvalo na mnogobrojnih izrazih sočutja.

Prav posebno se zahvaljujemo na obilni udeležbi pri pogrebu gg. c. kr. sodnijskim in davčnim uradnikom ter drugim udeležnim iz Šmarja, Sentjurja in Ponikve; zastopnikom akad. dr. „Triglav“, vsem plemenitim darovalcem krasnih vencev, gg. povcem iz Sentjurja na ganljivem petju, gg. železničnim uradnikom na Zidanem mostu in Ponikvi oz. na Grobelnem ter g. Bahčiču, c. kr. poštarju v Šmarju na njih uslugah; nadalje gospej Mariji Miložičevi, tukajšnji trgovki kakor tudi g. Fr. Lindiču na požrtvovalnem trudu za prireditev pogreba in sploh vsem, ki so nam bili ob najbrisknejših urah v pomoč in tolažbo.

Mir njegovi plemeniti duši, nepozaben spomin mu, ki se je prerano od nas ločil. (921)

Sv. Vid pri Ponikvi, dne 16. mal. travna 1902.

Globoko žalujoči ostali.

Proda se dobro ohranjena obleka za enoletnega prostovoljca.

Več se izve: Salendrove ulice št. 6 II. nadstropje. (868-3)

Pogovor med Hribolazci!

Pipar: Prijatelji, katera pijačca zdi se vam vedno še najboljša?

Vsi: Cvekovo brinovce.

Pipar: Dobro — uganili ste. (863-7)

Pipar in zbor:

Zato pa, prijatelji, pijmo ga, Cvekovo brinovce iz Kamnika.

V restavraciji na južnem kolodvoru v Ljubljani

se bode točilo od danes naprej vsak dan (918-1)

Reininghausovo bavarsko (monakovsko) pivo.

Z velespoštovanjem

Jakob Hafner

restavrater na juž. kolodvoru v Ljubljani.